

РЕЧ
ПРИ НАГРАЖДАВАНЕТО НА ЛАУРЕАТА НА
ПЪРВАТА ГОДИШНА НАГРАДА „ЗА НАЙ-ДОБЪР СТУДЕНТ”,
НОВ БЪЛГАРСКИ УНИВЕРСИТЕТ

Уважаеми членове на академичната общност,

Уважаеми дами и господа,

Позволете ми на първо място да изкажа радостта си от реализирането на днешното събитие – награждаването на лауреата на Първата годишна награда „За най-добър студент” в програмите на департамент „Чужди езици и култури” на Новия български университет.

Когато на седми октомври 2022 г. подадох заявление до НБУ с желанието за осъществяване на тази моя и на съпругата ми идея, това не беше случайно хрумване, а отдавна премислен и осъзнат избор, че идеята за университета не се свежда само до заложеното в чл. 2 от Закона за висшето образование: „Цел на висшето образование е подготовката на висококвалифицирани специалисти над средното образование и развитието на науката и културата”. Тя се таи преимуществено в незабравимите слова на Робърт Пърсиг, от 1974, в „Дзен и изкуството да се поддържа мотоциклет: изследване на ценностите” (С., „Фама”, 2007), даващи прозрението за университета: *„Истинският университет не е материален предмет. Това не е група постройка, които могат да се охраняват от полиция... Истинският университет... няма точно определено местоположение. Той не притежава имущество, не изплаща заплати и не получава материални такси. Истинският университет е състояние на духа. Той е онова огромно наследство на рационалната мисъл, което е донесено до нас през вековете от група хора, по традиция имащи професорска титла, но дори и тази титла не е част от истинския университет. Истинският университет е безсмъртната същност на самия разум.*

В добавка към това състояние на духа, наречено разум, съществува и една законна юридическа личност, която за нещастие носи същото название, но която е нещо свършено различно... Тя притежава имущество, може да изплаща заплати или да получава пари и да се поддава на законодателен натиск.

Но този втори университет, юридическата личност, не може да преподава, не създава нови знания и не може да оценява идеи. Той не е истинският университет въобще. Това е просто храмова постройка, мизансцен, местоположение, в което са създадени подходящи условия за съществуването на истински храм.

У хората, които не могат да разберат тази разлика, непрекъснато съществува объркване... и те си мислят, че контролът върху сградите на храма означава контрол над самия храм. Те гледат на професорите като на чиновници от втория университет, които трябва да изневеряват на разума, когато им се нареди, без възражения, също както правят чиновниците в останалите организации.

Те виждат втория университет, но не могат да съзрат първия”.

Следвайки този блестящ анализ на понятието и същността на университета, аз съм доволен, че днес – в нашия университет – тази награда материализира една малка, но разпознаваема част от онова, което истинският университет създава. Затова и записаното в регламента на наградата не следва да се чете дословно като отразяване на „реалния принос на лауреата по отношение на задълбочаване/отразяване на знанията и/или приноса му към НБУ, като се отчитат успехът и постиженията през предходната

академична година/предходната образователна степен”, а повече като израз на състоянието на духа и огромното наследство на рационалната мисъл, донесена до нас през вековете.

В тази връзка бих искал да благодаря на членовете на Комисията по избора, на Департамента, на академичната общност на НБУ, на лауреата, Симона Стоянова Вълева, за положените усилия.

На лауреата ни бих искал да пожелая да има многоликата и успешна кариера на учения, писателя и патрон на наградата Клайв Стейпълс Люис (1898-1963). Люис, който освен задълбоченото си творчество, е професор в университета на Кеймбридж от 1954 до края на дните си.

Не е нужно Симона да се превърне в Клайв, достатъчно е да избере по кой път да тръгне – на писателя, на университетския преподавател, а защо не и на двете, стига винаги да вижда и да работи за гореспоменатия *първи университет*.

Затова бих искал отново да приветстваме лауреата на наградата „За най-добър студент” – Симона Вълева, като я награждаваме с парична премия, книга от Умберто Еко и сертификат.

29.11.2023 г.

Росен Велчев, Нов български университет